

הארט השבת

פרשת תולדות
תשפ"ה

גיליון 238

א לעבטיגער שבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

להרבות בתפילה – גם אם לא רואים את הישועה

פניני פרשה

"ויתרוצו בנינים בקרבה, ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרוש את ה'" (כ"ה, כ"ב)

אפשר לומר: שכנגד מלחמת היצר הכתוב מדבר, וזהו: "ויתרוצו בנינים בקרבה", ובהמשך: "ותאמר אם כן למה זה אנכי", ע"פ דבריהם (אבות ב' י"א): שהיצר הרע מוציא את האדם מהעולם, וכן: יצר הרע מסיתו לאדם בעולם הזה ומשטין עליו לעולם הבא (סוכה נ"ב). שנחסר לו לאדם עצם האני ה-אנכי - ע"י התגברותו של היצר הרע עליו.

וכן אפ"ל ע"פ מרומז בכך: ה'אנכי' - של עשרת הדברות, שבזה עיקר המלחמה, שכלול בהם כל התורה כמובא.

ודרך ההתגברות הוא: ב"ותלך לדרוש את ה'", ע"פ מאמרם (קידושין ל'): "אם פגע בך מנוול זה משכחו לביהמ"ד". "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין".

"והנה תומם בבטנה" (כ"ה כ"ד)

"והנה תומם", בגימטריא "יעקב וגם עשו" (עם התיבות והאותיות). רמז ל"תאומים", שהם היו יעקב ועשו.

"ויצחק בן ששים שנה בלדת אותם" (כ"ו, כ"ו)

ב' פעמים מנתה התורה שנותיו של יצחק בימי חייו, פעם בעת נישואיו: "ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה" ופעם בעת לידת בנו:

ואפ"ל ע"פ דברי חז"ל: שעד שלא נשאת אשה אינו נקרא האדם השלם ואין נחשבים שנותיו. וכן עד שלא קיים מצות פרו ורבו אינו נקרא חי, כדברי חז"ל בחזקיהו המלך, "כי מת אתה ולא תחיה" מכיוון דלא נשא אשה ולא הוליד בנים, וכן ב'בבא בתרא' (קט"ז): מפני מה בודד נאמר בו שכיבה, וביואב נאמר בו מיתה, דוד הניח בן נאמרה בו שכיבה. יואב שלא הניח בן נאמרה בו מיתה. ולכן דווקא בקיומו ב' מצוות אלו נמנו שנותיו של יצחק. כי הם מצוותיו - שדרכם שנותיו נחשבים לימי חייו.

"הלעיטני נא מן האדום האדום הזה כי עיף אנכי" (כ"ה ל')

לכאורה היה צריך לומר "הלעיטני נא מן האדום האדום הזה כי רעב אנכי".

אולם יש לומר על פי דברי חז"ל: אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, וכן ב'ליקוטי מוהר"ן' (ה' ח"ב) שהדעת היא מחיצה הפרוסה מפני התאוות. ועייפות - תוצאתו שינה-אבידת הדעת כמובא (ליק"מ ק"ז). וזהו "עיף אנכי" שהתגברות תאוותו של עשו הייתה ע"י הסתלקות הדעת. גם עייפות מראה על חולשה היפך כבישת היצר - איזהו גבור הכובש את יצרו.

התערערו מחזקם. ומשום כך; הודיע המלך הפיקח לבני מדינתו, כי כעת הגיע זמנם של החלשים להילחם. ואכן נרתמו למערכה ילדים וגם זקנים, והנה קרה הבלתי יאומן, חומת העיר קרסה, והמלך עם פמלייתו - כבשו את העיר בצהלה.

כך נשא רבינו את משלו, שלכאורה; כיצד יבא משיח בדורנו, דור חלוש וירוד. אם הגאולה לא באה בדורות של הצדיקים הגדולים, היאך אנו נזכה לכך?

אולם זאת עלינו לדעת-שצדיקי הדורות כבר החלישו את החומות הגבוהות, הם עשו כבר רוב המלאכה במלחמתם עם הס"א וחיילותיו, ולנו החלושים - רק נשאר לנו, להתחזק בכוחותינו אנו, לתלות עינינו בתפילה ובתחנונים, ונשלם את המלאכה בגאולה השלימה.

וממשל זה, נלמד גם אנו בפרטיות במעשינו; שכבר רבינו רבות בתפילה ובתחנונים לפני קוננו על פדות נפשנו, רבים הם החומות שהצלחנו להפיל ולהכניע. וכעת; לקראת הסיום האם נרפה? האם נעזוב? נתחזק בעוד מעט תפילה, עוד תחינה נשפוך לפני קוננו, ובעזרת השם את סיום המלחמה בכוחה נזכה לנצח.

זאת וגם עוד עלינו לדעת ולהאמין, שבכל תפילה ובקשה ניצחנו, התקדמנו רבות, וגם אם לא רואים הישועה השלימה-אך הרווחנו וכבשנו רבות בכוחה. וכדברי רבנו שלפעמים רואים מה שעשו ופעלו רק לעתיד.

לא לדחוק את השעה

ועל כוח התפילה - על אף שלא תמיד רואים את הישועה, נלמד מדבריו המעודדים של מוהר"ן (ליקוטי הלכות נזיקין ה טו): "כי באמת אין לך אדם שאין לו שעה. אך הרבה אובדים שעה שלהם שהיו יכולים להצליח בה בגשמיים ורוחניות, ע"י חכמתם של הבל, ע"י שדוחקים את השעה כמו שארז"ל: כל הדוחק את השעה - שעה דוחקת לו... אבל ההולך בתמימות באמת ומאמין באמת כי בוודאי צדיק וישר ה'. ומה שסובל ייסורים ודחקות הפרנסה ח"ו וכיוצא - הכל לטובה, כי עדיין לא הגיע השעה טובה שלו, ומקיים: טוב ויחיל וזומם לתשועות ה'. כי לפעמים אין הש"ת נותן לו צרכי ישועתו תיכף עד שירבה בתפילה על זה. כי הש"ת מתאוה לתפילתן של ישראל. וגם בתפלה אסור לדחוק את השעה כמבואר במ"א (ליק"ה גזילה הלכה ה'), ולפעמים מטעם אחר. ע"כ צריך לילך בתמימות ולהאמין ביושר משפטיו, ולהרבות בתפילה תמיד על כל דבר ואז בוודאי השעה עומדת לו כי בוודאי יגיע השעה של ישועתו. כי אין לך אדם שאין לו שעה".

לא להיות טיפש ולא ליפול מדעתו

דברי עידוד וטללי חיזוק, על הקמנה בתפילה, אנו שואבים מדברי רבינו ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה ב' בליק"ע המשולש): ואם האדם מרבה בתפילה ובהתבודדות ימים ושנים הרבה... ונדמה לו שהשם יתברך כמסתיר פנים ממנו חס ושלום, אל יטעה ח"ו שהשם יתברך אינו שומע תפילותיו ושיחותיו כלל, רק יאמין באמונה שלימה שהשם יתברך שומע ומאזין ומקשיב כל דיבור ודיבור של תפילה ותחינה ושיחה, ואין שום דיבור נאבד חס ושלום. רק כל דיבור ודיבור עושה רושם למעלה מעט מעט, ומעורר רחמי יתברך בכל פעם, אך עדיין לא נגמר בנין הקדשה, שהוא צריך לכוונס בו. וברבות הימים והשנים אם לא יהיה טיפש ולא ייפול בדעתו בשום אופן בעולם, ויתגבר ויתחזק ויתאמץ בתפילה יותר ויותר, אזי על ידי ריבוי התפילות ימכרו רחמי יתברך, עד שהשם יתברך ינה אליו ויאיר לו פניו וימלא חפצו ורצונו.

החלשים שהצליחו להפיל את החומה

הייתה זו עיר גדולה ומבוצרת, מוקפת בחומה איתנה, אשר רבים ניסו להפילה בכוחם ובחילם הרב - אך ללא הצלחה. פעם אחת פעם נחלו החיילים הרבים - אכזבה ומפלה. על אף כוח הרב ולכי נשקם - לא הצליחו את החומה להפיל. היו הם אנשי העיר שהיו מוקפים בחומה שנלחמו כאריות, ולא נתנו לאויב להכניעם. בשמעו זאת המלך הרם - גמר אומר לכבוש את העיר על חומתה בכל מחיר. מאמירה לעשייה - החלו אנשי חילו - להמטיר על החומה אש וגופרית, חוררו את החומה, אך לא הצליחו להפילה. אולם על אף שבמשימתו הארוכה לא הצליחו - אך מלחמתם עשתה שמות, ויסודות החומה המוצקה

שירת הפרשה

נַרְבָּה לַעֲתֹר בַּתְּפִלּוֹת וַתַּחֲנוּנֵימֵי
זֹאת נִלְמַד מִדְּרָכֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאִמָּוֵתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים.
אֵין לָךְ תַּפְּלָה לְמִטָּה שְׁאֵין עוֹשֶׂה פְּרִי לְמַעַלָּה
בְּדַרְבֵּי הַפַּעַל שֶׁסְּטוּב נֶאֱמָרָה זֹאת הָאֱמָרָה.
גַּם אִם נִדְּמָה שְׁפֹלְמַלְמַלָּה מִסְּתִירִים פְּנִים
נִדְעַ נֶאֱמָרָה שֶׁכָּל תַּפְּלָה בּוֹקֵעַת רְקִיעִים.
אֵין לָךְ אֲדָם שְׁאֵין לוֹ שְׁעָה
וְעֲלֵינוּ לְהַרְבּוֹת בַּתַּפְּלָה שְׁמָא כְּעַתְּ יִמְן הַיְשׁוּעָה.

הַמִּשְׁךְ הַיָּמִי הַפְּרָשָׁה

סיפורים מאירים

סיפורי פרשה במשנת רביה"ק מוה"ר"ן מברסלב ותלמידיו ז"צ

"ויעתר יצחק לה" (בראשית כה כא)
"הרבה והפציר בתפילה" (רש"י)

תפילת ה"ואהבתך" רבי שמואל שפירא זצ"ל

בשלהבת אש, ובביטול עצמיותו, היה משתפך החסיד הנודע הרה"צ רבי שמואל שפירא זצ"ל בתפילתו. שוב ושוב היה פורש כפיו בתפילה וזעקה, צעקה עד כלות הנפש והכוחות. היה זה ליל שבת קודש ב'אתרא קדישא מירון', קבוצת חסידים באו לחסות בשבת קודש ליד ציונו של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי. סיימו החסידים את תפילתם, ועלו לסעוד סעודת השבת קודש בצלו של צדיק, ובסיומה עלו חלק מהקבוצה, לתפוס שינה לפעפעייהם – לאגור כוחות לעבודת ה'חצות', וחלק שבו אל עבר הציון הקדוש, בעיין נעלה זו של ליל שבת קודש. אך דרכו רגליהם בחצר הציון הקדוש, הגיע לאזניהם קולו של רבי שמואל שפירא שנמנה עם בני החבורה, כשזעק תיבות "ואהבתך אל תסור ממנו" שבתפילת ערבית.

נכנסו החסידים למערת הציון, ורואים הם את רבי שמואל, עומד בקרן זווית, ומשתפך בלהט אש קודש, בתחינה, בכיסופים ובערגה, תיבות אלו מעומק לבבו, "ואהבתך, אל תסיר... ובינתיים, הזמן הולך ואוזל, פונים הם החסידים - לעבודת השם של הלילה, אמירת "תיקון חצות", ו"התבודדות" בין ההרים המקיפים את הציון הקדוש.

בסיום ההתבודדות, כשהשעה קרבה ל"עלות השחר", חוזרים הם אל היכל הציון, ומה הופתעו לראות את רבי שמואל, עומד על עמדו בתפילה ובדבקות לבורא עולם. היה זה אחד מבני החבור הרה"ח רבי העשיל פרנקל זצ"ל, שהכיר היטב את עבודותיו של רבי שמואל כחד משרפי מעלה, עת היה בדבקותו בתפילה – ושוכח כל עניני העולם הזה, המתין לו לרבי שמואל עד שסיים תפילתו, כשמרמז לו, שהנה עוד מעט קרב ובא "עלות השחר", ועדיין לא קידש על היין, ולא נטל ידיו לסעודה. ורבי שמואל בענות חן, עונה לעומתו: "עלות? "עכשיו, עלות"? הרי רק כעת התחלתי להתפלל תפילת מעריב..."

וכך מעבודה למשנהו, מקדש רבי שמואל על היין, אוכל את "סעודת השבת" – שהיה להם בימים אלו במירון השוממה. ומיד לאחריה טובל במקוה הקרה בחצר הציון, ופונה לעבודת השם בתפילת שחרית של יום השבת קודש.

וכזאת גם שמע כותב שורות אלו, מהגה"צ ר' מרדכי צוקרמן זצ"ל, מתלמידי ה"חפץ חיים" - בהתבטאותו: "את ה"ואהבתך אל תסיר ממנו" בתפילת ערבית של סבך ר' שמואל - לא אוכל לשכוח. עברתי ליד בית הכנסת, ושמעתי אותו בזעקה מנהמת לבו, שונה ומשלש את התיבות שבתפילת ערבית: ואהבתך אל תסיר ממנו, אך גם כשחזרתי שוב על אם הדרך ליד בית הכנסת, לאחר כמעט יותר משעה, שמעתי אותו שוב בכל הכוח וההתלהבות: "ואהבתך, ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים..."

"גם ברוך יהיה" (בראשית כז לג)

אם העגלה עמוסה – משפיעים גם "סמאלע"

אתא ובא לרבינו ביאור זההוא – בבקשה שיאציל עליו מברכתו הקדושה, ויברכהו בשפע של פרנסה. השיב לו רבינו בדבר משל; היה זה סוחר בדים גדול, שהיה מזמין תדיר אצל ה'סיטונאי' כמות גדולה של בדים לצורך מסחרו בבדים.

אירע פעם, לאחר שסיים "עסקה" גדולה, בקניית בד רב עבור מסחרו, אבך לפנות לדרכו, אולם, כשהחל לנסוע בעגלתו, היא לא הצליחה לנסוע - עקב ריבוי הסחורה הטעונה בעגלה.

נכנס סוחר זה - אל ה'סיטונאי שמכר לו את הבד, ובקשתו בפיו: אולי יש לכם מעט "שמן מכונה" הנקרא "סמאלע", למרוח בו את אופני העגלה כדי שתיסע כהוגן? ענה לו ה'סיטונאי: יש ויש, והעניק לו "סמאלע" רב, ובשפע גדול. כמובן שלאחר מריחתו את אופני העגלה, הם החליקו כהוגן, ונסע הסוחר עם עגלתו לדרכו על מי מנוחות.

ויהי באמצע הדרך, פוגש הסוחר את חברו הנוסע בעגלה לקראתו, וכשראהו נוסע כה חלק ובמהירות - שאלו לסיבת נסיעתו המהירה, ענה לו: זה כתוצאה מה"סמאלע" הטוב שמרחת על צירי העגלה - שקיבלתי מה'סיטונאי של הבד. לא חשב חברו הרבה, קם ונסע אל ה'סיטונאי, לבקש הימנו שמן מכונות עבור עגלתו. נכנס ל'סיטונאי ובקשתו בפיו: שימכור לו "סמאלע".

בשמוע זאת ה'סיטונאי, לא הבין את בקשתו, עד שפירט לו: שברצונו שמן מכונות כמו שמכר לחברו הסוחר. ענה לו ה'סיטונאי כשחיוך על פניו, הסכת ושמע: פרנסתי היא ממסחר בדים, וחברך קונה אצלי תדיר סחורה, וכשעגלתו לא משכה היטב לרוב הסחורה שהעמטתי על עגלתו, השגתי ונתתי לו את ה"סמאלע", אבל אתה בא ורוצה רק סמאלע, דע לך, איני סוחר של סמאלע!

הפסיר רבנו, באמרו לאותו שביקש ברכה על פרנסה: אלו מאנשי הבאים אלי לשם עבודת השם, כשרואה אני באחד מהם, שאינו יכול לעבוד את ה' כדבעי מחמת חסרון פרנסה וכדומה, מברכס אני בברכת פרנסה, בכדי שיעגלת הקדושה הטעונה בסחורה תיסע היטב, אבל אתה שמבקש רק פרנסה, "איני סוחר של סמאלע"!

מן תפארת ה'תא: ישיב הקורים | ישראל בני מלכים הם !

יָלִידִים יִקְרִים ! כִּן אֲנוּ לומדים במשניות שבת (פרק ד' ט'): "רבי שמעון אומר כל ישראל בני מלכים הם". פָּלְנוּ וְקָרְאִים בְּנֵי מַלְכִים. וְגַם זֹאת כְּתוּב בַּתּוֹרָה (שְׁמוֹת יט'): "וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכֵּת כְּהֵנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ". כִּי עַם יִשְׂרָאֵל הֵם אֲמָה שֶׁל מַלְכִים.

בְּן מֶלֶךְ, כִּל הַתְּנַהֲגוּת הוּא הַתְּנַהֲגוּת אֲצִילִית, הַתְּנַהֲגוּת שֶׁל כְּבוֹד, שֶׁל דָּרָךְ אֲרֻץ. הַתְּנַהֲגוּת שֶׁל בֶּן מֶלֶךְ אֵינָה דוֹמָה לַהַתְּנַהֲגוּת שֶׁל אֲפָרִים פְּרָיִים פְּשׁוּטִים, שְׂאֵינֶם גָּדוֹל עַל מַדַּת הַ"דָּרָךְ אֲרֻץ" שֶׁל הַבְּנֵי מַלְכִים.

בְּן מֶלֶךְ אֵינּוּ נוֹהֵג בְּפִזְיוֹת וּבְמַהֲרִיּוֹת, שֶׁכָּכֵךְ מוֹבָא עַל כָּךְ בְּסִפְרֵים קְדוּשִׁים – שֶׁהֲרֵב מַלְשׁוֹת בָּאִים מִהַפְּזִיּוֹת וּמַהֲרִיּוֹת, הֵם חוֹשְׁבִים לִפְנֵי שְׂמֵבָעִים דְּבָרִים, יֵשׁ לָהֶם "יֵשׁוּב הַדַּעַת" וְהַתְּבוּנָה עַל מַעֲשֵׂיהֶם וְדַרְכֵיהֶם. כְּשֶׁרֹאִים בְּנֵי מַלְכִים – אֲנָשִׁים מִתְּפָלְאִים מַעֲצָם הוֹפְעֵתָם, הֵם מְקַרְנִים הַתְּנַהֲגוּת שֶׁל דָּרָךְ אֲרֻץ וְיִרְאַת כְּבוֹד.

וְכֵן אָמַר רַבְּנּוּ: "מַלְכִים וְקִיסְרִים יְכוּלִים לִשְׁלַח אֵלֵי אֶת בְּנֵיהֶם כְּדִי לִלְמַד דָּרָךְ אֲרֻץ". וּבִלְקוּטֵי הַלְכוּת (בְּרִכּוֹת הַשַּׁחַר ג' ו') כּוֹתֵב רַבִּי נֵתָן: "צִרְדֵי הָאָדָם לִדַּע וְלְהֵאֱמִין שְׂנֵפֵף כֹּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל גְּבוּהַ וְיִקְרָה מֵאֵד מֵאֵד, וְכֻלָּם הֵם בְּחִינַת בְּנֵי מַלְכִים" וְיְכוּלִים לְזַכּוֹת לְמַדְרָגוֹת גְּבוּהוֹת וְקְדוּשׁוֹת מֵאֵד כְּמוֹ כֹּל הַצְּדִיקִים וְהַקְּשָׁרִים".

לְהִיּוֹת בְּן מֶלֶךְ זֶה זְכוּת מִיחְדָּת, אֲךֵן זֶה גַם מְחַיֵּב אוֹתָנוּ, הַעֲקָר בַּל נִשְׁכַּח שְׂאֵנוּ בְּנֵי מַלְכִים.

ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם ויבא את הבכורה' (כ"ה ל"ד)
 זהו דרכו של היצר, מתמלא אדם בתאוותיו, ולאחר מכן מפסיד את שכלו ודעתו: **"וישמן ישורון ויבעט"**, וכדרשת חז"ל על הפסוק: **"ודי זהב"**, בשביל רוב זהב שהיה להם שנאמר: **"וכסף הרביתי להם וזהב עבדו לבעל"**. וכדבריהם (כתובות קד. עיי"ש בתוספת) **שעד שיתפלל אדם שיכנס בו דברי תורה, יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך מעיו. וב'ליקוטי מוהר"ן' (י"ז) שכשאוכל כזולל וסובא מתגבר הכסילות על השכל, וע"י אכילה בכשרות נכנע הכסילות ונתרומם השכל. וזה שרואים כאן שע"י האכילה בהלעטה: "ויבא עשו את הבכורה" המרמז על החכמה והשכל – "ראשית חכמה..."**

עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרתי מצוותי חוקתי ותורתי (כו ה)
 בדבריהם (יומא כח:): **"קיים אברהם אבינו כל התורה כולה אפילו דקדוקי סופרים"**, וברש"י על **"משמרתי מצותי חוקתי ותורתי"**, מרומז בכאן כלליות התורה שקיים, יעו"י"ש. ואפ"ל דסופי תיבות של **"משמרתי מצותי חוקתי ותורתי"** הם **ארבעה יוד"ן. י"ד רומז לחכמה, וארבעה פעמים הם כנגד ארבעה פעמים שמשא לימד את התורה (עירובין נד:). וב'מדרש רבה' (שמות מ') שאף קב"ה בעצמו למד ארבעה פעמים את התורה עד שנתנה לישראל, ע"ד הפסוק: "אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה". וזהו ארבעה יוד"ן - רמז לחכמת התורה באברהם אבינו.**

כן אפ"ל שארבעה יוד"ן הם גימטריא 'ארבעים' רמז על ארבעים יום שניתנה התורה.

"ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו ויאמר הקול קול יעקב" (כ"ז, כ"ב)
 הנה ידוע שכל השפעות מושפעים לפי כליו ומעשה האדם - בדרך **שאדם מודד מודדים לו**, ולכן המשיך יעקב על עצמו הקול - קול תפילה בטרם שקיבל ברכת אביו.

ואפ"ל שזה מרומז גם בהמשך **"ויגש יעקב"** אין גישה אלא תפילה כדברי המדרש על הפסוק: **"ויגש אליו יהודה"** שהכוונה גם לתפילה, ובדברי הזוהר עה"פ **ויגש אליו יהודה** "דא תקרובתא מלכא במלכא", **ענין תפילה שהוא התקרבות ודביקות להש"ת**. ולכך אפשר להוסיף רמז על תפילתנו **ג' פעמים ביום** - בשלוש התפילות כנגד **שלוש פעמים "ויגש"** המובא כאן: **"ויגש יעקב אל יצחק אביו"**, **"ויגש לו ויאכל"**, **"ויגש וישק לו וירח את ריח בגדיו"**.

ובהמשך הפסוק: **"ויברכהו ויאמר לו ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה"** ובמדרש רבה על פסוק זה: **"ב"ר פס"ה) ריח בני הוא ריח קרבנות, ותפילות במקום תמידים, שעיקר זכות הברכה היתה ע"י התפילה.**

"ועתה שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה" (כ"ז מ"ג)
 לכאורה תיבת **"לך"** מיותרת, אולם אפ"ל, שיחד עם כך שהצטווה לברוח ללבן, יזכור את ה"לך" ה"אני", הנקודה הפנימית של האדם, נשמתו הקדושה, **"כי עיקר עצמיות האדם מה שנקרא אצל האדם אני הוא הנשמה"** וכמובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה כ"ב).

ונלמד התחזקות למעשה מכך גם מהמובא ב"תפארת שלמה" עה"פ **"איש איש למטה"**, שכל אחד מישראל יש לו חשיבות מיוחדת, שהרי **ראש לבית אבותם הוא – בהיותם מבני אברהם יצחק ויעקב אבותינו הקדושים**. לזכור תמיד את ה"אני" פנימיות הנשמה בכל מקום וזמן.

כשהמים מנסים להטביע ולהעלים, נחפש את העצות איך להתעלות ולשוט מעל פני המים...

זְנוּיַת רְאֵיָה <<